

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0374/2013

14.11.2013

RAPORT

Kõigi osaliste huvides toimiv Euroopa jaekaubanduse tegevuskava
(2013/2093(INI))

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Raportöör: Cornelis de Jong

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	11
TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS	15
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	20

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

kõigi osaliste huvides toimiva Euroopa jaekaubanduse tegevuskava kohta (2013/2093(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 31. jaanuari 2013. aasta teatist „Euroopa jaekaubanduse tegevuskava loomine” (COM(2013)0036),
- võttes arvesse komisjoni 31. jaanuari 2013. aasta rohelist raamatut ebaausate kauplemistavade kohta Euroopa ettevõtjatevahelises toiduainete ja muude kaupade tarneahelas (COM(2013)0037),
- võttes arvesse komisjoni 5. juuli 2010. aasta aruannet „Kaubandus- ja turustusturu järelevalve „Tõhusam ja õiglasem siseturg kaubanduse ja turustuse valdkonnas 2020. aastaks”” (COM(2010)0355),
- võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni tõhusama ja õiglasema jaekaubandusturu kohta¹,
- võttes arvesse komisjoni 22. mai 2012. aasta teatist „Euroopa tarbijakaitse tegevuskava – suurem usaldus ja kiirem kasv” (COM(2012)0225),
- võttes arvesse oma 11. juuni 2013. aasta resolutsiooni Euroopa tarbijapoliitika uue tegevuskava kohta²,
- võttes arvesse komisjoni talituste 2012. aasta mai töödokumenti „Tarbijatingimuste tulemustabel „Tarbijad tunnevad end ühtsel turul koduselt: jaekaubanduse ühtse turu integreerimise ja tarbijatingimuste järelevalve liikmesriikides” (Consumer Conditions Scoreboard – Consumers at home in the single market: Monitoring the integration of the retail single market and consumer conditions in the Member States) (SEC(2012)0165),
- võttes arvesse komisjoni 27. novembri 2012. aasta teatist „Ettevõtete kaitsmine eksitavate turundusvõtete vastu ja tõhusa jõustamise tagamine. Eksitavat ja võrdlevat reklaami käsitleva direktiivi 2006/114/EÜ läbivaatamine” (COM(2012)0702),
- võttes arvesse oma 22. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni eksitavate reklaamivõtete kohta³,
- võttes arvesse toiduainete tarneahela parema toimimise kõrgetasemelise foorumi ja ettevõtjatevahelisi lepingulisi suhteid käsitleva ekspertide platvormi tööd,
- võttes arvesse komisjoni 4. juuli 2013. aasta konsultatsioonidokumenti

---

¹ ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 9.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0239.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0436.

sotsiaalpartneritega konsulteerimise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 154 alusel seoses ELi tasandi koostööga deklareerimata töö vältimisel ja tõkestamisel (Consultation of Social Partners under Article 154 TFEU on enhancing EU cooperation in the prevention and deterrence of undeclared work) (C(2013)4145),

- võttes arvesse komisjoni 28. oktoobri 2009. aasta teatist „Toiduainete tarneahela parem toimimine Euroopas” (COM(2009)0591),
- võttes arvesse oma 7. septembri 2010. aasta resolutsiooni põllumajandustootjate õiglase sissetuleku ja toiduainete tarneahela parema toimimise kohta Euroopas¹,
- võttes arvesse oma 19. veebruari 2008. aasta deklaratsiooni Euroopa Liidus tegutsevate suurte selvehallide jõupositsiooni kuritarvitamise uurimise ja selle vastu võitlemise kohta²,
- võttes arvesse komisjoni 11. jaanuari 2012. aasta teatist „Ühtne raamistik usalduse loomiseks digitaalse ühtse turu vastu seoses e-kaubanduse ja internetipõhiste teenustega” (COM(2011)0942),
- võttes arvesse oma 11. detsembri 2012. aasta³ ja 4. juuli 2013. aasta⁴ resolutsioone digitaalse ühtse turu rajamise lõpuleviimise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 10. juuli 2013. aasta arvamust komisjoni teatise „Euroopa jaekaubanduse tegevuskava loomine” kohta⁵,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 11. juuli 2013. aasta arvamust, milles käsitletakse komisjoni rohelist raamatut ebaausate kauplemistavade kohta Euroopa ettevõtjatevahelises toiduainete ja muude kaupade tarneahelas⁶,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta⁷,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/13/EÜ toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta⁸ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrust (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele⁹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi

---

¹ ELT C 308 E, 20.10.2011, lk 22.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2008)0054.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0468.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0327.

⁵ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.int-opinions.26063>.

⁶ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.int-opinions.26065>.

⁷ ELT L 304, 22.11.2011, lk 64.

⁸ EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29.

⁹ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

2006/114/EÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta¹ ,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta direktiivi 2011/7/EL hilinevad maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul² ,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiivi 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul³ ,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
  - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamust (A7-0374/2013),
- A. arvestades, et jaekaubandusturu tähtsust on pea võimatu üle hinnata, kuna see annab 11% ELi SKPst ja rohkem kui 15% kõigist töökohtadest Euroopas, sh nii kvalifitseeritud kui ka kvalifitseerimata tööjõud, ning tugevdab ühiskonna sotsiaalset struktuuri;
- B. arvestades, et tuleb täielikult tunnustada jaekaubandussektori strateegilist tähtsust majanduskasvu, tööhõive, konkurentsivõime ja innovatsiooni mootorina ning Euroopa ühtse turu tugevdajana;
- C. arvestades, et ühiskonnas, mida iseloomustavad aina rohkem virtuaalsed internetikontaktid, on kauplus ikka veel koht, kus kohtutakse teiste inimestega, ning eriti kaubatänavad ja linnakeskused ning ka müük otse tootjatelt võiks olla jagatud kogemuste keskkond ning kohaliku identiteedi, kogukonna uhkuse, ühise pärandi ja jagatud väärtuste keskpunkt; arvestades aga, et e-kaubandus ja traditsioonilised kauplused ei välista ning tegelikult täiendavad üksteist;
- D. arvestades, et praegune majanduskriis on jaekaubandust rängalt kahjustanud ja mõjutanud eelkõige väiksemaid, sõltumatuid kauplusi;
- E. arvestades, et ebaausad kauplemistavad ei ole kuhugi kadunud ning kahjustavad kogu tarneahelat, sealhulgas põllumajandustootjaid ja VKEsid; arvestades, et ebaausad kaubandustavad kahjustavad samuti ka tarbijate huve ning majanduskasvu ja töökohtade loomist;
1. väljendab heameelt selle üle, et komisjon on loonud Euroopa jaekaubanduse tegevuskava;
  2. väidab, et tegevuskavas oleks tulnud pöörata rohkem tähelepanu praeguse majanduskriisi tagajärgedele jaekaubanduse ja eriti väiksemate, sõltumatute kaupluste jaoks;
  3. pooldab komisjoni kavatsust luua jaekaubanduse konkurentsivõimega tegelev alaline töörühm, aga rõhutab esindajate, sh nii suurte kui ka väikeste jaemüüjate, tarnijate, ühistute ja tarbijate ning keskkonna ja ühiskondlike huvirühmade tasakaalustatud esindatuse tähtsust; kutsus komisjoni üles käsitlema jaekaubandust terviklikult, vältides dubleerimist ja lisabürokraatiat, ning tagama järjepidevust ja tihedat koostööd muude

¹ ELT L 376, 27.12.2006, lk 21.

² ELT L 48, 23.2.2011, lk 1.

³ ELT L 319, 5.12.2007, lk 1.

olemasolevate foorumitega, nagu iga-aastane jaeturu ümarlaud;

4. pooldab jaemüügisektori innovatsiooni kõrgetasemelise eksperdirühma loomist komisjoni poolt ja kutsub komisjoni üles vaatama kiirelt läbi rühma tulevased soovitusel, et veelgi edendada ettevõtlusvaimu, ergutada innovatsiooni ja luua töökohti Euroopas;
5. toetab oma siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni korraldatavat jaeturu ümarlauda kui institutsioonilist foorumit, kelle eesmärk on hoida jaekaubandust ELi poliitilises tegevuskavas tähtsal kohal, vaadata läbi edusammud jaekaubanduse tegevuskava asjakohaste aspektide rakendamisel, anda aru jaekaubanduse konkurentsivõimega tegeleva alalise töörühma tööst ning anda ajakohastatud ülevaadet muudel platvormidel ja mitteametlikes dialoogimehhanismides tehtud uusimatest edusammudest; palub jaekaubanduse konkurentsivõimega tegeleval alalisel töörühmal teha Euroopa Parlamendiga tihedat koostööd, et korraldada iga-aastast jaeturu ümarlauda;
6. nõuab, et liikmesriigid ei võtaks kokkuhoiupoliitika kontekstis meetmeid, mis õhnestavad tarbija usaldust ja kahjustavad otseselt jaekaubandussektori huve, nt käibemaksu suurendamine, toodete ja tooteliikide ümberliigitamine või kaupluste maksude tõstmine; kinnitab veel kord, kui tähtis on suurendada eelkõige jae- ja hulgimüügiga tegelevate VKEde juurdepääsu rahastamisele; tunneb sellega seoses heameelt komisjoni 2011. aasta tegevuskava ja hiljutiste seadusandlike ettepanekute üle, milles eesmärk on säilitada krediitdivoog VKEdele ja parandada nende juurdepääsu kapitaliturgudele;
7. rõhutab, et liikmesriigid peavad hoiduma diskrimineerivatest meetmetest, näiteks kaubandus- ja maksuseadustest, mis puudutavad ainult osa sektoreid või ettevõtlusvormi ning moonutavad konkurentsi;
8. taunib asjaolu, et mõned liikmesriigid diskrimineerivad välismaiseid ettevõtteid, tekitades uusi takistusi, mis muudavad keeruliseks nende asutamise kõnealusel liikmesriigis, mis on selge siseturu eeskirjade rikkumine;
9. palub komisjonil ja liikmesriikidel seada jaekaubandussektor, sh digitaalne ühtne turg, oma poliitikas esikohale kui ühtse turu alustala ning kaotada ettevõtete asutamist, arengut ja järjepidevust piiravad regulatiivsed, halduslikud ja praktilised tõkked, mille tõttu jaemüüjatel on raske saada siseturust täielikult kasu; on seisukohal, et jaeturgu reguleerivad õigusaktid peaksid olema tõendus põhised, lähtudes sektori vajadustest, ja põhinema eelkõige oma väikeettevõtete avaldatava mõju hindamisel ja mõistmisel;
10. palub liikmesriikidel võtta siseturu eeskirjad üle ühtsel ja järjepideval viisil ning rakendada siseturu eeskirju ja õigusakte täielikult ja nõuetekohaselt; rõhutab asjaolu, et lisakatsete ja -registreerimiste nõuded, sertifikaatide ja standardite mittetunnustamine, territoriaalsed tarnepiirangud ja samalaadsed meetmed tekitavad lisakulusid tarbijatele ja jaemüüjatele, eelkõige VKEdele, jättes Euroopa kodanikud ilma ühtse turu täielikest hüvedest; peale selle palub komisjonil parema juhtimise saavutamiseks rakendada nulltolerantsi nende liikmesriikide suhtes, kes ei rakenda nõuetekohaselt siseturu eeskirju, algatades nende suhtes vajaduse korral rikkumismenetlusi ja kiirendades neid menetlusi nn kiirmenetluse abil;
11. nõuab siseturu tulemustabeli laiendamist, nii et see hõlmaks teenuste direktiivi

rakendamist;

12. julgustab ettevõtjate ühendusi ja tarbijaliite pakkuma sidusrühmadele rohkem teavet, koolitusi ja õigusnõu nende õiguste kohta ning nende käsutuses olevate selliste probleemilahendusvahendite kohta nagu SOLVIT ning toetama nende omavahelist heade tavade vahetust;
13. annab oma heakskiidu komisjoni kavatsusele töötada välja vahendid, millega lihtsustada tarbijate juurdepääsu läbipaistvale, hõlpsasti arusaadavale, võrreldavale ja usaldusväärsele teabele kaupade ja teenuste hindade, kvaliteedi ning säästlikkuse kohta; julgustab komisjoni rajama kõiki ELi ja siseriiklikke märgistamisnõudeid sisaldavat hõlpsasti kättesaadavat andmebaasi; hoiatab samas märgistuse ja märgistamisnõuete mitmekordistamise eest ja nõuab lihtsustamist, mis hõlmaks eri säästlikkusaspektide koondamist ühe märgistuse alla, vähendades samal ajal riiklike kohustuslike märgistamisnõuete erinevusi ning kehtestades vajaduse korral ühised võrdlusalused/kriteeriumid ELi tasandil;
14. palub komisjonil pöörata oma tegevuskava rakendamisel erilist tähelepanu meetmetele, mille eesmärk on toetada sõltumatuid jaemüüjaid; julgustab kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi edendama meetmeid, mille eesmärk on hõlbustada sõltumatu jaemüüja võrdsel juurdepääsu ja luua talle võrdsed tingimused, järgides täielikult vaba ja õiglast konkurentsi, järgmisel viisil: edendada „kaupluse adopteerimise” („adopt-a-shop”) põhimõtet, mille puhul suuremad jaemüüjad on nõuandjad samas piirkonnas asuvatele väiksematele kauplustele, eelkõige uutele turulesisenejatele; edendada sõltumatute jaemüüjate rühmi, sh ühistuid, kes saavad kasu vastastikusest abist ja teatud mastaabisäästust, säilitades samal ajal täieliku sõltumatuse, ning austada kohalike ja piirkondlike ametiasutuste õigust aidata luua soodsat keskkonda väikestele, sõltumatutele kauplustele, mis tavaliselt asuvad linnakeskustes, alandades energia hinda, sealhulgas öösel valgustatud siltide energia hinda, ja üüri avaliku ja erasektori partnerluste kaudu ning kehtestades väikestele ettevõtjatele ja sõltumatutele jaemüüjatele äriühingute määra allahindlusi kohalikele maksudelt kooskõlas kohaldatavate ELi riigiabi-, konkurentsi-, siseturu- ja riigihanke-eeskirjadega ning edendades piirkonna eri kaupluste koostööd;
15. tuletab meelde, et kuigi kaupluste koondumine linnakeskusest väljapoole võib olla osale tarbijatest mugav, võib sellel olla ka keskkonnale kahjulikud tagajärjed ning see võib olla ka probleem muude tarbijate, eelkõige eakamate inimeste, piiratud liikuvusega inimeste või ilma autota inimeste jaoks; kutsub seetõttu kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi üles võtma vastu tasakaalustatud lähenemist, võttes arvesse asjaolu, et paljudes piirkondades on eelkõige majanduskriisi silmas pidades küllastuspunkt juba saavutatud; rõhutab, et jaemüügi arendajad peaksid jätkama oma vastutuse jagamist, et edendada säästlikkust, tarbijate tegelikku valikuvabadust ja väikeste kaupluste juurdepääsu turule; märgib, et renditasud kesklinnast eemal asuvates kaubanduskeskustes võivad olla väikeste, sõltumatute kaupluste jaoks liiga kõrged ning rõhutab vajadust tagada nendele kauplustele võrdsed võimalused, näiteks võttes rendisumma aluseks protsendi käibest juhul, kui see ei ole juba väljakujunenud tava;
16. tunnustab kohalike ametiasutuste pädevust linnaplaneerimise valdkonnas; rõhutab aga, et

linnaplaneerimist ei tohiks kasutada kattevarjuna asutamisvabaduse eiramiseks; tuletab sellega seoses meelde teenuste direktiivi nõuetekohase jõustamise olulisust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kaotaksid vaba liikumise tõkked ning avaksid oma turud, et ergutada konkurentsi ja edendada kaupluste mitmekesisust, mis on hädavajalik, et ostualad oleksid eriti väike- ja suurlinnade keskustes jätkuvalt atraktiivsed;

17. rõhutab avaliku ja erasektori partnerluste tähtsat rolli ostualade puhtuse, turvalisuse ja ligipääsetavuse tagamisel väike- ja suurlinnade keskustes, muu hulgas tegeledes ostualadel tühjalt seisvate hoonete kahjuliku mõjuga, nt tehes need alad idufirmadele kättesaadavaks tavapärasest madalama üüriiga kooskõlas kohaldatavate ELi riigiabi- ja riigihanke-eeskirjadega;
18. märgib, et e-kaubanduse kiire areng on toonud tarbijatele ja ettevõtetele kaasa märkimisväärseid hüvesid nii innovatsiooni, uute turuvõimaluste ja kasvu, paranenud valiku, suurema konkurentsi kui ka väiksemate hindade mõttes; märgib aga, et kauplused seisavad nüüd silmitsi uute probleemidega, mistõttu on mitut müügikanalit hõlmavad jaekaubanduse strateegiad aina tähtsamad; jaekaubanduse sotsiaalset ja kultuurilist rolli silmas pidades julgustab jaemüüjaid kasutama võimalikult palju innovatiivseid tehnoloogiaid ja töötama oma internetipõhiste klientide baasile välja uusi ärimudeleid ning laiendama samal ajal traditsioonilise kaupluse ostukogemust, muu hulgas parandades nii müügieelse kui ka -järgse teeninduse taset;
19. tunneb heameelt komisjoni kavatsuse üle ergutada e-kaubandust; peab siiski kahetsusväärseks, et puudub eesmärk muuta internetipõhised teenused ja kaubad juurdepääsetavaks kõigi ELi riikide tarbijatele; kutsub komisjoni üles esitama strateegiat, et kauplused ei kasutaks oma e-kaubanduse tavades diskrimineerivaid põhimõtteid, tagades seega kõigile Euroopa kodanikele takistamatu juurdepääsu piiriülesele internetikaubandusele;
20. rõhutab, et e-kaubandus on oluline tarbijate valiku tagamiseks ning kaupadele ja teenustele juurdepääsemiseks, eelkõige äärepoolsemates piirkondades; toonitab, et selle täieliku potentsiaali väljaarendamiseks tuleb võtta asjakohaseid meetmeid, sealhulgas parandada internetile juurdepääsu Euroopa Liidu kõige äärepoolsemates piirkondades; toetab komisjoni 11. jaanuari 2012. aasta e-kaubandust käsitlevas teatises nõutud meetmeid, millega parandada usaldusväärset, lihtsustada domeenide piiriülest registreerimist, täiustada internetimaksete ja kohaletoimetamisteenuste turvalisust, hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist ning täiendada tarbijatele antavat teavet nende õiguste kohta, eelkõige seoses tagasivõtmistega ning edasikaebamisvõimalustega;
21. kordab vajadust eemaldada tõkked (sealhulgas keelelised, halduslikud ja teabealased), mis pärsivad rahvusvahelise e-kaubanduse äripotentsiaali ja õõnestavad tarbijate usaldust ühtse turu vastu;
22. tunneb heameelt mitmepoolseid vahendustasusid käsitleva komisjoni ettepaneku üle ja rõhutab, kui tähtis on kaotada kaardisüsteemide eeskirjad, mis tugevdavad mitmepoolsete vahendustasude konkurentsivastast mõju; nõuab tungivalt, et komisjon toetaks liikmesriike, kellel juba on läbipaistvad, konkurentsivõimelised ja innovatiivsed maksesüsteemid, ning kasutaks neid heade tavadena odavama ja õiglasema maksete turu edasisel arendamisel Euroopas;

23. rõhutab jaemüügisektori vastutust säästlikkuse vallas; tunneb heameelt asjaolu üle, et jaemüüjad ja tarnijad on rohelise mõttelaadi edendamise esirinnas, eelkõige seoses jäätmete, energiatarbimise, transpordi ja CO₂ vähendamisega; leiab, et selles valdkonnas tuleb teha edasisi jõupingutusi;
24. tervitab eelkõige jaemüüjate ja tarnijate vabatahtlikke algatusi ja kohustusi vähendada toidu raiskamist;
25. kordab vajadust säilitada ja kaitsta jaemüüki kioskites ja turgudel, mis on sektor, kus on peamiselt tegevad tuhanded pereettevõtted ja mis on samas ka Euroopa majanduse eripära;
26. rõhutab tõsiasja, et jaemüüjad pakuvad kaupade ja teenuste ostuks ja müügiks erinevaid ning tänapäevaseid viise, mis aitavad laiendada tarbijate valikut ja muuta paindlikumaks töövõimalusi eelkõige noorte ja pikaajaliselt töötute jaoks;
27. nõuab, et rohkem toetataks ja ergutataks VKEsid ja ühistuid, eriti neid, mis on innovaatilised ja toetavad sotsiaalmajandust, mis täidavad uusi turuvajadusi ning on seotud keskkonnasõbraliku ja sotsiaalselt vastutustundliku tegevusega, et suurendada ELi jaekaubandussektori konkurentsivõimet, alandada tarbijahindu, parandada teenuste kvaliteeti ja luua uusi töövõimalusi;
28. tuletab meelde, kui oluline on kehtivate sotsiaal- ja tööalaste õigusaktide nõuetekohane rakendamine; soovib kaubandusettevõtete võrdset kohtlemist siseturul, et võidelda deklareerimata tööga ning maksu- ja sotsiaalkindlustuspettustega;
29. pooldab frantsiisandmist kui ettevõtlusmudelit, mis toetab uusi ettevõtteid ja väikeettevõtete omamist; võtab siiski teadmiseks teatavatel juhtudel kehtivad ebaõiglaste lepingutingimused ning nõuab läbipaistvaid ja õiglasi lepinguid; juhib komisjoni ja liikmesriikide tähelepanu eeskätt probleemidele, millega puutuvad kokku frantsiisivõtjad, kes tahavad oma ettevõtet müüa või ärimudelit muuta, aga tegutseda edasi samas sektoris; palub, et komisjon uuriks frantsiisüsteemidele kehtestatud hinnakontrollimehhanisme käsitleva keelu ja konkurentsivõimet käsitlevate pikaajaliste klauslite, ostuvõimaluste ja mitmekordse frantsiisivõtmise keelu mõju ning vaataks sellega seoses üle praeguse vabastuse konkurentsieeskirjade järgimisest, mis kehtib lepinguosalistele, kelle turuosa on väiksem kui 30%;
30. on mures erakaubamärkide kiire arengu üle; rõhutab, et erakaubamärke tuleks arendada viisil, mis parandaks tarbijate valikut, eelkõige läbipaistvuse, teabe kvaliteedi ja mitmekesisuse osas, ning pakuks VKEdele selgeid innovatsiooni- ja laienemisvõimalusi;
31. toetab toiduainete tarneahela parema toimimise kõrgetasemelise foorumi ja selle ettevõtjatevahelisi lepingulisi suhteid käsitleva ekspertide platvormi tööd; on seisukohal, et parlament peaks kiiresti lahendama probleemid, mis on seotud tema osalemisega foorumi töös; rõhutab, et ebaausaid kauplemistavasid esineb ka muude kaupade tarneahelas, ning palub komisjonil ja ettevõtjate ühendustel seetõttu püüelda konstruktiivse ja sektoritevahelise dialoogi poole olemasoleval foorumil, mis hõlmab ka iga-aastast jaeturu ümarlauda ning komisjoni eelolevat jaekaubanduse konkurentsivõimega tegelevat alalist töörühma;

32. väljendab heameelt toiduainete tarneahela vertikaalsete kaubandussuhete heade tavade põhimõtete ning ausate ja ebaausate tavade näidete loetelu üle ning nende põhimõtete rakendamise ja jõustamise raamistiku üle; tunneb heameelt kaubandusliitude arusaamise üle, et on vaja jõustamismehhanismi, ja rõhutab, et jõustamismehhanismi tegeliku mõju saavutamiseks on otsustav, et seda austaksid kõik toiduainete tarneahela osalised ning et selles osaleksid kõik osalised, sealhulgas põllumajandustootjate organisatsioonid ning tootmis- ja hulgemüügitööstus; kutsub komisjoni üles vaatama aasta jooksul pärast vabatahtliku algatuse jõustumist läbi selle praktilise mõju, sealhulgas heade tavade põhimõtete jõustamine;
33. märgib, et kaubamärgiga varustatud kaupade jaemüügi suhtes kohaldatav selektiivne ja ainuõiguslik turustuskord võib samuti põhjustada probleeme vertikaalsetes kaubandussuhetes; kutsub komisjoni ja liikmesriike seetõttu üles kindlustama piiratuma läbirääkimisjõuga jaemüüjate ja kaupluseomanike õigusi;
34. on seisukohal, et nõrgemad turul tegutsejad, eelkõige põllumajandustootjad ja muud tarnijad peavad ebaausate kaubandustavade peale kaebuse esitamist liiga keeruliseks ja rõhutab sellega seoses tähtsat rolli, mis on liitudel, kes saaksid esitada kaebuse enda nimel; kutsub komisjoni üles hindama vajadust vaidluste lahendaja või ombudsmani järgi ja selle teostatavust, samuti küsimust, kas sellisel ametisikul peaks olema volitused tegutseda omal algatusel, kui ta saab tõendeid ebaausate kaubandustavade kohta;
35. kutsub komisjoni üles tagama väiketarnijate õigust luua tootjarühmi ilma, et neid karistaksid riikide konkurentsiasutuse, kes on juhitud viimaste tähtsuse hindamisel ainult kodumaisest toodangust;
36. kutsub komisjoni üles jõustama kehtivaid territoriaalsete tarnepiirangute alaseid õigusakte, kui tarnijad on oma klientidele selliseid piiranguid kehtestanud;
37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Jaekaubandussektori tähtsus ühiskonnale

Jaekaubandus on majanduses äärmiselt tähtis, see annab 11% ELi SKPst ja 15% ELi tööhõivest. ELis on jaekaubandusele kui ühele peamisele ühtse turu alustalale pandud palju rõhku. Suuremate jaemüüjate jaoks võib tähendada väga palju mastaabisääst hästitoimival siseturul. Seetõttu on kahetsusväärne, et paljusid jaemüüjaid, kes tahaksid tegutseda mitmes või kõigis liikmesriikides, takistatakse asjatult, nt erinevate pakendi- ja märgistamisnõuete ning haldustavade erinevuste tõttu.

Digitaalne ühtne turg annab jaemüüjatele uusi võimalusi, kuigi hetkel eelistavad tarbijad endiselt enamasti nende oma riigis asuvaid tarnijaid, isegi internetiostude puhul. See võib olla seotud sellega, et tarbija ei ole lihtsalt niivõrd teadlik teistes liikmesriikides asuvatest jaemüüjatest, aga ka asjaoluga, et tarbija ei ole oma õigustes kindel.

Sama tähtis kui jaekaubanduse majanduslik väärtus on ka selle sotsiaalne väärtus. Sotsiaalsete suhete loomise võimaluste arv päriselus on kiiresti vähenemas, eriti interneti aina kasvava osakaalu tõttu igapäevaelus ja meie ühiskondade üldise arvutistamise tõttu. Inimesed kipuvad veetma rohkem aega oma arvuti, tahvelarvuti või mobiiltelefoniga ja on oht, et meie ühiskonnad muutuvad üha virtuaalsemaks. Traditsiooniline kauplus on endiselt koht, kus inimesed veel päriselus suhtlevad. On tähtis, et need jääksid alles ja et need saaksid eelistatavalt osaks laiemast sotsiaalsest keskkonnast ja pakuksid lisateenuseid, nt raamatukogud, avalikud ja kultuuriasutused.

Paljud inimesed kurdavad, et kaubanduskeskuste atraktiivsus väheneb kiiresti, sest neis kõigis on samad kauplused, mis kuuluvad kodumaisesse või rahvusvahelisse poeketti. See võib ajapikku vähendada tarbijate soovi üldse selliseid keskuseid külastada, eriti siis, kui nad saavad osta sama toote sama lihtsalt internetist. Et kauplused oleksid edaspidigi ligitõmbavad, ei tuleks pidevalt läbi mõelda ja edendada mitte ainult ostukogemust, vaid suurendada ka kaupluste mitmekesisust. Olukorda saab muuta sõltumatu jaemüüja, sest sõltumatud kauplused võivad suurendada tarbija huvi. Mitmekesiste ja kohalikest oludest lähtuvalt valitud kauplustega saaksid kaubanduskeskused ergutada kogukonna elu ja isegi kohalikku identiteeti, mida paljud inimesed soovivad üha rohkem tajuda, hoolimata – või ehk tingituna – üleilmastumisest.

Jaekaubandussektor praeguses majanduskriisis

Enamikus liikmesriikides on tarbija usaldus langenud äärmiselt madalale tasemele. Kodanikud lükkavad oste edasi või otsivad pidevalt madalaid hindu. Mõnes liikmesriigis on suurendatud käibemaksumäära, see aga vähendab veelgi tarbijate ostuvõimalusi ja jaemüüjate šansse püsima jääda. ELi jaekaubandussektori üldine olukord on murettekitav, kuigi leidub ka erandeid.

Eurostati hiljutine statistika näitab, et võrreldes 2013. aasta aprilliga oli olukord maiks 2013 veidi paranenud¹. Kuid võrreldes sama kuuga eelmisel aastal on euroala jaekaubanduses

---

¹ Eurostat News Release Euroindicators 104/2013.

ikkagi mõõnaperiood. Olukord muude kaupade puhul on raskem kui toiduainete sektoris ja eriti haavatavad on sõltumatud jaemüüjad.

Komisjoni jaekaubanduse tegevuskavas ei tegeleta otseselt kriisi tagajärgedega jaekaubandusele ega liikmesriikide rakendatud kokkuhoiumeetmetega. Seega ei käsitleta selliseid probleeme nagu väikeettevõtjate juurdepääs rahastamisele, pankrotistumise vältimine ega tühjad kauplused keset ostuala, mis on üha pakilisem küsimus. Parlament on rahastamisele juurdepääsu kohta vastu võtnud eraldiseisvad raportid – see on ainus põhjus, miks raportöör ei ole seda oma raportis käsitlenud. Rahastamisele juurdepääsu suurendamine on aga hädavajalik, eelkõige VKEde jaoks.

Kuna pankrot on eelkõige sõltumatute jaemüüjate probleem ja nende turuosa väheneb kiiresti, tuleb eritähelpanu pöörata nende vajadustele. Kui me ei soovi linnu, mis on kloonid ilma toimiva jaekaubanduseta, tuleb komisjonil ja liikmesriikidel kohe tegutseda. Suuremad kauplused saaksid aidata väiksemaid, sest ka nende huvides on säilitada oma läheduses kaupluste mitmekesisus, mis meelitab ligi rohkem kliente. Üks suur jaemüüja on teatanud, et on valmis viima ellu „kaupluse adopteerimise” (adopt-a-shop) põhimõtte. Sellise programmi kaudu saaksid väikeettevõtjad paluda nõu, näiteks haldus- ja finantsküsimustes, kaotamata sealjuures oma sõltumatust. Kauplustel on võimalus teha koostööd, luues kohalikud ühendused, nii et ostupiirkonna arendamisest saab nende ühissettevõtmine koostöös kohalike asutustega. Üüri ja energiahindu võiks alandada, et elavdada teatud ostualasid, ning kohalikud asutused võiksid mitmekesistada kohalikke tasusid, et vähendada teatud piirkondade kaupluste kulusid.

Komisjon rõhutab õigusega, et ruumilise planeerimise poliitikas ei tohi diskrimineerida majanduslikel alustel. Võib aga esineda nn halle tsoone, kui kohalikud asutused soovivad edendada linnakeskuste kaubatänavaid. On olemas märgatav tendents, et kaubatänavatel domineerib teatavat liiki jaekaubandus. Sellistel juhtudel peaks kohalikel asutustel olema võimalus kehtestada erieeskirjad, et tagada kaupluste mitmekesisus, mis on tarvilik, et säiliks ostuala ligitõmbavus.

E-kaubandus võib olla jaemüüjatele kuldne võimalus, aga võib samas muutuda ohtlikuks neile kauplustele, kes seda nähtust lihtsalt trotsivad. Olen kuulnud, kuidas paljud jaemüüjad kurdavad, et kliendid küsivad toote kohta nõu traditsioonilisest kauplusest, et seejärel osta sama toode interneti teel teisest, odavamast poest. Mõned on isegi arutlenud, et võib-olla peaksid nad kehtestama sissepääsutasu. See lahendus ei ole muidugi teostatav ja ainult kiirendaks kõnealuste kaupluste allakäiku, aga see annab tunnistust selliste jaemüüjate meeleheitest.

Jaemüüjatel tuleb leppida e-kaubanduse kui tõsiasjaga. Seega on paljudele kauplustele soovitatav püüda kehtestada mitut kanalit hõlmav müügipoliitika, sh nii internet kui ka traditsioonilised müügikanalid. Traditsiooniliste kaupluste üks põhilisi võrreldavaid eeliseid on teenindus. Internetis müüdavate toodete puhul on kliendi jaoks sageli tähtis saada head nõu. Internet ei ole alati kliendisõbralik. Ei ole selge, milliseid veebisaitte saab usaldada. Kasulik samm oleks siduda internetipood traditsioonilise kauplusega, et kliendil oleks võimalik küsida ja saada nõu lähima kaupluse pärimüüjalt interneti teel. Teine võimalus traditsiooniliste kaupluste propageerimiseks on tekitada poes n-õ ostukogemus. Tuleb pakkuda midagi enamat. Raamatupoed võiksid kutsuda kirjanikke oma teoseid ette lugema,

muusikapoed saaksid korraldada muusika elavettekandeid, riidepoed moेतendusid jne. Teenindus ja kogemuste tekitamine on vajalik, et traditsioonilised kauplused alles jääksid.

Lepingud frantsiisivõtjatega on muutunud aina rangemaks. On kahetsusväärne, et komisjon ei esitanud selle suundumuse kohta soovitusi, sest see kipub kahjustama tervet frantsiisi kontseptsiooni ning vähendab järelkult selle atraktiivsust, kuigi frantsiisiteenused võivad aidata vähendada majanduskriisi mõju.

Säästlikkus

Raporti ulatuse piiratus tõttu on võimatu uurida selles üksikasjalikult jaekaubanduse rolli sotsiaal- ja keskkonnapoliitikas. Ent just säästlikkuse valdkonnas on jaekaubandus väga tähtis. Kauplused suudavad mõjutada seda, millist liiki toote tarbija ostab, ning saavad sellega edendada õiglast kaubandust. Kauplused saaksid edendada keskkonnasõbralikumaid pakendeid, mis võib aidata vähendada jäätmeid. Samuti suudavad nad mõjutada tarbijate toiduharjumusi: osta koguseid, mida vajad, ja väldi toidu raiskamist, osta rohkem mahetoitu jne.

Sama kehtib sotsiaalpoliitika puhul. Kahjuks tuleb jaekaubanduses ette sotsiaalsete ja sisserännet reguleerivate seaduste rikkumist. Ühtlasi esineb tendentsi võtta tööle noori madalapalgalisi töötajaid ja asendada nad siis, kui nad saavad vanemaks ja nende töö on kulukam. Töötajatesse on tähtis investeerida, eriti siis, kui teenindus ja kogemus muutuvad tähtsamaks kaupluste püsijäämise jaoks. Jaekaubandus on suurepärane sektor noortele väljaõppe pakkumiseks, aga see peaks kasutama ka kogemustega tööjõudu, et pakkuda õiget kvaliteeti. Liikmesriikide jaoks peaks olema esmatähtis jõustada tööseadusi. Selles vallas tuleks edendada jaekaubandussektori ja õiguskaitsesutuste vahelist tihedat koostööd, et kõigi selliste rikkumistega tegeletaks koheselt ja tõhusalt.

Ebaausad kauplemistavad

Põllumajandustootjad ja väiketootjad tunnevad sageli, et tegelikult lepinguvabadus ei kehti, sest nad tohivad müüa oma tooteid ainult piiratud arvule supermarketitele. Tegelikuses on aga asjad keerulisemad. Kõik tootjad ei ole väikeettevõtjad. Näiteks suhkrutootmist kontrollib teadaolevalt piiratud arv ettevõtjaid, kes on nii võimsal positsioonil, et mõnes liikmesriigis võib neid pidada isegi monopolideks. Lisaks ei tee supermarketid sageli tehinguid mitte otse tootjaga, vaid turustajaga. Viimasteks võivad olla rahvusvahelised suurettevõtjad, kelle kasumimarginaal on tihti palju suurem kui supermarketitel. Edasise tegevuse kavandamisel on tähtis meeles pidada olukorra keerukust toiduainete tarneahelas.

Ühtelugu peavad supermarketid rohelist raamatut esimeseks sammuks antud valdkonnas ELi õigusaktide kehtestamise suunas. Kuigi võib osutada kasulikuks täpsustada Euroopa tasandi õigusaktide või suunistega teatud kontseptsioone, nt „majanduslikku sõltuvust”, ei ole raportöör veendunud puhtalt seadusandliku lähenemisviisi tõhususes. Väiksematel tootjatel on pahatihti keeruline alustada supermarketite (või turustajate) vastu ametlikke kohtuvaidlusi. Liiga tihti kardavad nad vastumeetmeid: nende suhtes võidi kasutada teatud ebaausaid kauplemistavasid, aga nüüd riskivad nad hoopis sellega, et katkeb ärisuhe asjaomase supermarketi või turustajaga.

Seepärast on raportöör valinud ettevaatlikuma tee. Kuigi võib olla otstarbekas jõuda

toidusektoris omahinnast odavamalt müümise keelustamises kokkuleppele ELi tasandil, on üldiselt parem mitte loota liiga palju seadusandlikele lahendustele.

Pooldada tuleks vabatahtlikke algatusi, mis on mõnes liikmesriigis juba olemas ja mida arendab praegu ka ELi tasandil välja toiduainete tarneahela parema toimimise kõrgetasemeline foorum. Nendega võidakse panna alus ühisvastutuse võtmisele. Samas kurdavad mõned tootjad, et ilma nõuetekohase jõustamiseta ei suuda need vabatahtlikud algatused olukorda muuta. Surve avaldamiseks on seega tähtis näha ette sõltumatu ombudsman või kohtunik, kes võib teha ametiülesande korras otsuseid. Supermarketid on vastu anonüümsetele kaebuste esitamise mehhanismidele. Nad väidavad, et ei suuda end selliste kaebuste eest korralikult kaitsta ja võivad langeda laimu ohvriks. Selleks et leida lahendus, milles võetakse arvesse nii tootjate kui ka supermarketite huve, eelistab raportöör süsteemi, mille all on ettevõtjate ühendustel võimalik juhtida ombudsmani või kohtuniku tähelepanu teatud tavadele ja säilitada samas teabeallika konfidentsiaalsus. Koos ametiülesande korras tegutseva ombudsmani/kohtuniku võimalusega võib see osutada õiglaseks lahenduseks.

Kuigi raportöör toetab vabatahtlikku mehhanismi, saab see olla tõhus üksnes siis, kui selles osalevad kõik asjaomased pooled. See tähendab, et algatusega peavad nõustuma nii tootjad, kauplused kui ka supermarketid. Seni ei ole tootjad seda teinud ja ei ole veel selge, kui paljud neist seda kavatsevad. Kui algatusele pühenduvad peamiselt supermarketid, siis see ei toimi.

Teiseks ei nähta vabatahtliku algatusega ette sõltumatu ombudsmani või kohtuniku instantsi loomist. Selle asemel tahetakse kasutada iga huvirühma esindajatest koosnevat juhtrühma. Raportöör ei heida seda lähenemist kõrvale, aga kahtleb, kas see on sama praktiline kui sõltumatu ombudsmani/kohtuniku kasutamine.

Viimaseks, vabatahtlik algatus põhineb täielikult „nimeta ja häbista” ja „nimeta ja kuuluta” lähenemisviisil. Muid karistusi ette ei nähta. Just karistuste puudumine on põhjus, miks tootjad algatusega ei ühine. Seega on algatuse edu saavutamiseks aeg mõelda selle peale, et kehtestada lisakaristused, nt trahvid, ja heade tavade põhimõtete rikkumiste korral kahju hüvitised.

Seadusandlik jalajälg

Raportööriga on sel teemal oma arvamust jaganud järgmised organisatsioonid:

Albert Heijn	Carrefour	Copa-Cogeca
Detailhandel NL	EDEKA	ESBA
Eurocommerce	Eurocoop	Euroopa Raamatumüüjate Föderatsioon
ERRT	IKEA	Jumbo
Svensk Handel	Tesco	Tradecraft
Vakcentrum NL	UGAL	

17.10.2013

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS

siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile

kõigi osapoolte huvides toimiva Euroopa jaekaubanduse tegevuskava kohta
(2013/2093(INI))

Raportöör: David Casa

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, kui oluline on jaekaubandussektor, mille arvele langeb ligi 15% ELi kogu tööhõivest, mille hulka kuuluvad nii oskus- kui ka lihttöölised, ning rõhutab selle sektori tähtsust noorte jaoks; pooldab komisjoni lähenemisviisi, mille kohaselt võib liikuvuse lihtsustamine aidata kaasa sektori majanduskasvule, kuid rõhutab, et piiriülest tööhõivet üksi ei tohiks käsitada kriisist väljumise vahendina; täheldab samas, et selle sektoriga on seotud 29% kõikidest ELi ettevõtetest, sealhulgas väga suur osa VKEdest; on ühtlasi seisukohal, et traditsiooniliste ametite jaoks on viimastel aastatel olnud rasked ajad ja vaja oleks meetmeid, et tugevdada ja edendada kvaliteetset tööhõivet selles sektoris;
2. rõhutab tõsiasja, et jaemüüjad pakuvad kaupade ja teenuste ostuks ja müügiks erinevaid ja tänapäevaseid viise, mis aitavad laiendada tarbijate valikut ja muuta paindlikumaks töövõimalusi eelkõige noorte ja pikaajaliselt töötute jaoks;
3. rõhutab, et vaja on ühtset ja terviklikku tegevuskava, millega tõhusalt koordineerida eri poliitikavaldkondi, et parandada jaekaubandussektori toimimist nii majanduslikus, sotsiaalses kui ka keskkonnavalases mõttes, järgides strateegia „Euroopa 2020” eesmärke ning pöörates erilist tähelepanu kvaliteetsete ja püsivate töökohtade säilitamisele ja loomisele;
4. on seisukohal, et majanduslanguse tagajärjel on sektoris, kaasa arvatud suurte jaemüüjate puhul, töökohtade arv oluliselt vähenenud ning see on varasemast enam sundinud kasutusele võtma lühendatud tööajaga töötamist; täheldab, et mõned rahvusvahelised ettevõtted, isegi kui nad on säilitanud positiivse kasumlikkuse, on kasutanud kriisi ettekäändena, et vähendada töötajate arvu, suurendada töökoormust, kasutada

palgatoetuste kavu ja lühendada tööaega;

5. rõhutab, et luubi alla tuleb võtta jaekaubandussektori tööjõu oskuste ja vajaduste vaheline mittevastavus, pöörates erilist tähelepanu riikidele, kus noorte töötuse tase on kõrge, ning põhjalikult kaalutledes võimalusi, kuidas parandada töötingimusi, et soodustada töökohtade loomist eriti noorte, pikaajaliselt töötute, vanemate töötajate ja puuetega inimeste jaoks, samuti tuleks arvesse võtta seda, et oskusi on vaja ajakohastada elukestva õppega, mis võimaldaks töötajatel täita innovatsioonist tulenevaid uusi ülesandeid ja paremini vastata tööjõuturu vajadustele, kuid võimaldaks neil ka töötada traditsioonilistes ametites, kus tööjõudu napib; rõhutab, et tööandjad peaksid toimima ennetavalt ja korrapäraselt valmistama töötajaid ette muutusteks ja uuendusteks oma sektoris;
6. on seisukohal, et seda silmas pidades ja et tõhusalt lahendada oskuste mittevastavuse probleem jaekaubandussektoris, on vaja selgelt kehtestada kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed nõuded kõnealuse sektori jaoks ning sellesse aktiivselt kaasata kõik sidusrühmad, sealhulgas sotsiaalpartnerid ja ettevõtted;
7. on seisukohal, et töötasu jaekaubandussektoris on üldjuhul madalam teiste sektorite keskmisest töötasust ning see tekitab oskustöötajate nappust, sest madal töötasu heidutab kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid sellesse sektorisse jääma ja pidama seda sektoriks, kus oleks võimalik karjääri teha; soovib seepärast, et liikmesriigid ja ettevõtted võtaksid sektoris kasutusele palgamäärad, mis võimaldavad töötajatele inimväärset elu ja milles tuleks alati asjakohasel juhul sotsiaalpartneritega kokku leppida;
8. peab taunitavaks asjaolu, et sektoris on noorte töötajate osakaal suur ja töötajad vahetuvad kiiresti, kusjuures tavaks on kujunemas võtta tööle noori madalate tööjõukulude ja paindlike töölepingutega ning vahetada nad välja niipea, kui nad on veidi vanemaks saanud ning nende töölepingud muutuvad püsivamaks ja kulukamaks; kutsub liikmesriike üles vastu võtma kavu, mis näeksid ette stiimuleid vanemate töötajate koolitamiseks ja ümberõppeks; peab äärmiselt vajalikuks toetada seda sektorit, et pakkuda stabiilse ja inimväärse tööhõive võimalusi;
9. rõhutab, et vaja on paremini kasutada ELi tasandil olemasolevaid ja kavandatavaid vahendeid, et toetada struktureeritud partnerlussuhteid koolitajate ja ettevõtjate vahel, sealhulgas valdkondlike oskuste ühendusi Erasmus kõigi jaoks programmi raames ja Euroopa noortegarantiid; julgustab arendama koolide ja ettevõtete vahelisi partnerlussuhteid, näiteks duaalseid koolitussüsteeme praktika korraldamiseks Euroopa Õpipoisiõppe Liidu toel;
10. on seisukohal, et sektorit iseloomustab suur paindlikkus, mida näitavad tähtajalised töölepingud ja ajutiste töötajate kasutamine; on seisukohal, et kõnealuses sektoris kiputakse töötajatelt nõudma töötamist pühapäeval ja riiklikel pühadel, kaasa arvatud õhtul ja öösel, mis võib negatiivselt mõjuda töötajate tervisele ning töö ja eraelu tasakaalule; märgib, et tähtis on edendada töö ja eraelu tervislikku tasakaalu, ning seepärast kutsub liikmesriike üles kohandama oma poliitikameetmeid pühapäeval ja riiklikel pühadel töötamise suhtes jaekaubandussektoris, et edendada töötajate jaoks töö ja eraelu tervislikku tasakaalu, seejuures ei tohiks põhjendamatult avaldada negatiivset mõju jaekaubandussektori VKEdele; kutsub liikmesriike ja sotsiaalpartnereid üles tõsiselt kaaluma selliste poliitikameetmete rakendamist, mis käsitsid pühapäeval töötamist alati

vabatahtlikuna, kusjuures seda tuleks piisavalt tasustada ning tasakaalustada kompenseeriva puhkusega ning kõiki erandeid tuleks nõuetekohaselt põhjendada;

11. kutsub sotsiaalpartnereid üles võtma eeskuju paljudest ettevõttesisestest kokkulepetest, millega soodustatakse töötajate hallatavaid töögraafikuid, et töötajad saaksid kavandada ületunnitööd või lisatööd nädal aega ette, selle asemel et neilt nõutaks sellise töö tegemist lühikese etteteatamisega, ning et neil oleks võimalik isiklikel põhjustel valida tavapärasest töökohast erinevaid müügipunkte;
12. nõuab, et rohkem toetataks ja ergutataks VKEsid ja ühistuid, eriti neid, mis on innovaatilised ja toetavad sotsiaalmajandust, mis täidavad uusi turuvajadusi ning on seotud keskkonnasõbraliku ja sotsiaalselt vastutustundliku tegevusega, et suurendada ELi jaekaubandussektori konkurentsivõimet, alandada tarbijahindu, parandada teenuste kvaliteeti ja luua uusi töövõimalusi;
13. võtab teadmiseks uued olulised suundumused, mis muudavad jaeteenuste osutamise tõhusamaks, ning julgustab selliseid arenguid toetama ka digitaalse ühtse turu raames, eelkõige digitaalse ühtse turu piiriülest arendamist; nõuab väiksemate jaemüüjate täiendavat toetamist, kuna nendel on üldiselt raskem muutuva tehnoloogiaga sammu pidada;
14. juhib tähelepanu sellele, et suuremad jaemüüjad on teeninud suurema osa kasumist väike- ja mikroettevõtjate arvelt tänu oma võimele kasutada ära mastaabisäästu, suurendada tootlikkust ja pakkuda madalamaid hindu; peab seda sotsiaalse ja kohaliku ühtekuuluvuse seisukohalt murettekitavaks, sest väikesed kauplused kaovad kesklinnast, väiksematest kohtadest ja maapiirkondadest ning neid asendavad kaubanduskeskused linnast väljas, mis raskendab eelkõige eakate ja puuetega inimeste jaoks juurdepääsu esmatarbekaupadele; täheldab, et selle tõttu on kadunud palju töökohti väikestes jaekauplustes; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama investeringud ja stiimulid jaekaubandussektori VKEde toetuseks ning kehtestama ranged õigusaktid lahtiolekuaegade kohta, et tagada aus konkurents;
15. märgib, et mitteametlik töötamine on jaekaubandussektoris tõsine probleem, millega kaasnevad suured sotsiaalsed riskid ja madal sissetulek töötajatele, kes jäävad ilma tervisekindlustusest ja sotsiaaltoetustest, ning mis avaldab negatiivset mõju liikmesriikide majandusele ja Euroopa sotsiaalmudeli finantssuutlikkusele ning kahjustab sotsiaaltoetuste ja avalike teenuste rahastamist ja tagamist; täheldab murega töötajate vähesust paljude liikmesriikide tööinspeksioonides; nõuab kehtivate sotsiaal- ja tööõigusaktide nõuetekohast rakendamist ning vajaduse korral tööinspeksioonide tugevdamist; peab kiiduväärseks komisjoni algatust astuda Euroopa platvormi alusel dialoogi jaekaubandussektori sidusrühmadega, et võidelda mitteametliku töötamisega, hinnata mitteametliku majanduse mõju töötingimustele ja leida ELi lähenemisviis selle vastu võitlemiseks; soovib tööandjate ühendustel heita oma ridadest välja tööandjad, kes kasutavad mitteametlikku tööjõudu;
16. peab kiiduväärseks, et komisjon on oma teatistes nõudnud tööohutust, mistarvis tuleks välja arendada nutikad laoruumid, et suurte raskuste liigutamisel vähendada tööõnnetuste riski ühes kõige ohtlikumas sektoris, seejuures juhitakse tähelepanu ka tööstressile ja ebaõigest kehaasendist tingitud luu- ja lihaskonna vaevustele; palub komisjonil viimati

nimetatud aspektiga seoses võtta uuesti käsile direktiivieelnõu, millest mõni aeg tagasi loobuti;

17. taunib asjaolu, et kuigi frantsiisimist peetakse kasulikuks vahendiks, mille abil luua sektoris majanduskasvu ja tööhõivevõimalusi, ei kohaldata mõnel juhul frantsiisivõtja äriühingu töötajatele ettevõttesiseseid kokkuleppeid, mis kehtivad frantsiisiantja äriühingus;
18. on seisukohal, et sotsiaaldialoog jaekaubandussektoris on jõudnud rahuldavale tasemele, ning seepärast hindab kõrgelt komisjoni otsust asutada jaekaubanduse konkurentsivõimega tegelev alaline töörühm, kuhu kuuluvad liikmesriigid ja sidusrühmad;
19. peab kahetsusväärseks, et komisjoni teatistes ei ole nimetatud sotsiaalset dumpingut, mida sektoris esineb ja mis paneb mõned rahvusvahelised ettevõtted investeerima riikidesse, kus pärsitakse ühinemisvabadust ja õigust sõlmida kollektiivlepinguid;
20. on seisukohal, et jaeturgu käsitlevad õigusaktid peaksid põhinema rohkem tõendusmaterjalil, eriti mis puudutab vajadust asjakohaselt uurida ja mõista õigusaktide mõju väikeettevõtjatele;
21. nõuab meetmeid ELi ja riiklikul tasandil, et kaotada kõik ebavajalikud reguleerivad piirangud ja haldustõkked, mis võivad piirata majanduskasvu, innovatsiooni ja töökohtade loomist jaekaubandussektoris;
22. juhib tähelepanu asjaolule, et 2010. aastal ei olnud piisavas koguses ja piisavalt kvaliteetne toit kättesaadav 8,7% Euroopa elanike jaoks; rõhutab, kui tähtis on ELi poliitika, millega toetatakse eelkõige ebasoodsamas olukorras olevates piirkondades juurdepääsu toiduainete jaemüügipunktile, kus pakutakse kvaliteetset ja sobiva hinnaga toitu, samuti on oluline toetada inimväärse töö võimalusi;
23. rõhutab väikeste ja keskmise suurusega jaemüüjate olulist osa selles, et elavdada ja mitmekesistada linna- ja külakeskusi, pakkuda ostuvõimalusi kohalikele elanikele, sealhulgas eakatele, ja töökohti maapiirkondades.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.10.2013
Lõpphääletuse tulemus	+ : 34 - : 2 0 : 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Viliija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Patrick Le Hyaric, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclair, Jutta Steinruck, Andrea Zanoni, Inês Cristina Zuber
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Csaba Sógor, Tatjana Ždanoka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Eric Andrieu, Pilar Ayuso, Eduard-Raul Hellvig, Roberta Metsola

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	5.11.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 24 -: 0 0: 11
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Preslav Borissov, Jorgo Chatzimarkakis, Birgit Collin-Langen, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia de Campos, Cornelis de Jong, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Thomas Händel, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Sandra Kalniete, Edvard Kožušník, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Catherine Stihler, Emilie Turunen, Barbara Weiler
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Raffaele Baldassarre, Regina Bastos, Jürgen Creutzmann, María Irigoyen Pérez, Constance Le Grip, Emma McClarkin, Claudio Morganti, Kerstin Westphal
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Roberta Angelilli, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid